

עת"א (נצרת) 231-07-25 - מיכאל מוצגרבושילי (מור) (אסיר) נ' שב"ס - שרות בתי הסוהר

עת"א (נצרת) 231-07-25 - מיכאל מוצגרבושילי נ' שב"ס - שרות בתי הסוהר מחוזי נצרת
עת"א (נצרת) 231-07-25
מיכאל מוצגרבושילי (מור) (אסיר)
נגד
שב"ס - שרות בתי הסוהר
בית המשפט המחוזי בנצרת
[12.08.2025]
כב' השופט סאמר ח'טיב
פסק דין
לפני עתירה לביטול הליך משמעותי.
רקע

1. העותר נושא במאסר בן 11 שנים בגין סיוע לעבירת רצח.
2. לאחר שנתפס בתאו של העותר, בעת חיפוש, פנקס ובו תוכן אסור (להלן: החיפוש, הפנקס בהתאמה), הועמד העותר, ביום 30.6.2025, לדין משמעותי (להלן: ההליך המשמעותי).
3. ההליך המשמעותי נערך על ידי קצין השיפוט של המשיב (להלן: קצין השיפוט), בגין עבירות של החזקת חפץ שאינו רשאי להחזיקו וכל מעשה, התנהגות, אי-סדר או הזנחה הפוגעים בסדר הטוב או במשמעת, אף אם לא פורטו בפסקאות הקודמות, לפי סעיפים 56 (32) ו- 56 (41) לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971 (להלן: הפקודה).
4. העותר הורשע בהליך המשמעותי ונגזרו עליו שבוע בידוד ושליטת ביקורים וקנטינה למשך חודש ימים.
5. ביום 1.7.2025, הגיש העותר את העתירה דנן והכתירה כעתירה דחופה בהולה לביטול הליך משמעותי והוצאה מיידית מבידוד ובקשה לקביעת מועד דיון דחוף.
6. ביום 3.7.2025, קרי יומיים לאחר הגשת העתירה דנן, פנה העותר ללשכה המשפטית של המשיב בבקשה לביטול ההליך המשמעותי.
7. ביום 4.7.2025 הוגשה תגובת היועצת המשפטית, מחוז צפון, עו"ד ענת לכיש, סג"ד (להלן: תגובת היועמ"שית), שדחתה את בקשת העותר לביטול ההליך המשמעותי.

8. תגובת המשיב לעתירה דן הוגשה ביום 6.7.2025, לפיה התנגד המשיב להוצאת העותר מבידוד ולקביעת מועד דיון דחוף. המשיב אף ביקש להורות על דחיית העתירה על הסף בשל אי מיצוי הליכים. זאת בשל העובדה שהעותר לא פנה בבקשה לביטול ההליך המשמעותי טרם הגיש את העתירה.
9. העתירה להוצאה מבידוד נדחתה בהחלטת מיום 6.7.2025, כמו כן, הוריתי לעותר באותו יום, לנמק מדוע לא תמחק העתירה על הסף, לאור טענות המשיב לאי מיצוי הליכים.
10. ביום 15.7.2025, הוגשה תגובת העותר להחלטה מיום 6.7.2025, ולאחריה קבעתי את התיק לדיון ביום 22.07.25 לפני שופט תורן.
11. ביום 21.7.2025 הגיש המשיב בקשה נוספת למחיקת העתירה על הסף בשל העובדה שהעותר לא נמצא עוד בבידוד ולכן הדיון בה התייתר.
12. באותו יום הגיש העותר תגובה בגדרה הבהיר, כי הסעד העיקרי שהתבקש בעתירה הוא ביטול ההליך המשמעותי ועל כן אין למחוק את העתירה.
13. דיון בעתירה נקבע לפניי ליום 5.8.2025 (להלן: הדיון).
14. בדיון הועלו טיעוני הצדדים, כפי שיובא להלן.
15. יוער כבר עתה, כי במהלך הדיון ביקש ב"כ המשיב להגיש חומר חסוי לעיון בית המשפט בלבד (להלן: החומר החסוי), אשר לשיטתו, יש בו כדי לשפוך אור על השיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה בהליך המשמעותי. בשל התנגדות ב"כ העותר, החומר החסוי לא הוגש. טיעוני העותר
16. העותר טוען, כי החיפוש שהתבצע לאחר שהושלך רימון הלהם לתאו, הינו פעולה קיצונית שננקטה ללא התראה מוקדמת או חשד קונקרטי כלפי העותר. במהלך החיפוש נתפסו שלושה פנקסים ולטענת העותר, שניים מהם היו שייכים לו ולאסיר נוסף בתא והשלישי (הפנקס) היה שייך לאסיר השלישי בתא (להלן: שלושת האסירים). לטענת העותר, האסיר השלישי הודה באופן חד משמעי כי הפנקס שייך לו, אך סרב לחתום על תצהיר או על כתב שפיטה, מסיבותיו הוא.
17. העותר טוען, כי הכחיש כל קשר לפנקס ואף הציג את הפנקס ששייך לו, בו כתוב בכתב ידו בלבד, אך דבריו לא נשקלו בהליך המשמעותי.
18. העותר טוען, כי בניגוד לעקרונות של אחריות אינדיבידואלית, מידתיות והוגנות בסיסית, המשיב בחר לשפוט את שלושת האסירים יחד וזאת מבלי שהתקיימה תשתית ראייתית מינימלית או בדיקה פרטנית לכל אחד משלושת האסירים.

19. העותר טוען עוד, כי ההרשעה מבוססת על החזקה קולקטיבית ולא על ממצא ישיר או נסיבות המקשר בין העותר לפנקס ושכזו, אינה יכולה להקים אחריות משמעתית כה חמורה נגד אדם מבלי תוספת ראיות. על כן מדובר באכיפה שרירותית, הפוגעת בזכות החוקתית להליך מנהלי תקין והוגן. העדר הבחנה בין מעורבים מהווה לטענת העותר, עיוות דין משמעותי.
20. העותר גורס, כי העובדה שהאסיר השלישי סרב לחתום על הודאתו שהפנקס שייך לו, לא מקנה למשיב סמכות להרשיע את העותר וזאת בשים לב לכך שהעותר הציג לפני המשיב פנקס אישי אחר ומובחן וטען שוב ושוב כי הפנקס לא שייך לו. אם לא די בכך, לעותר לא נערך שימוע אמיתי, לא נבדק כתב היד שבפנקס ולא נלקח בחשבון העדר המניע והנסיבות האישיות של העותר.
21. לשיטת העותר, ההליך המשמעותי כולו התנהל כעניין טכני פורמלי ללא שניתנה לעותר אפשרות אמיתית להציג את גרסתו, להפריך את החשד, או להבחן במפורד מהמעורבים האחרים.
22. לדידי העותר, עונש הבידוד שהוטל עליו, הינו אמצעי פוגעני וקשה.
23. עוד טוען העותר, כי המשיב מתנכל לו ומתעמר בו, על רקע ניסיונותיו של העותר להינשא לבחירת ליבו, סוהרת לשעבר, דבר שניתן ללמוד משרשרת של אירועים אגרסיביים, למעלה מ- 8 חיפושים ב- 5 חודשים, ללא ממצא אחד המקים חשד לעבירה או הפרה חמורה.
24. העותר טוען כי החיפוש, מושא ההליך המשמעותי, התבצע ללא תיעוד באמצעות מצלמות גוף של הסוהרים חרף בקשותיו הנשנות של העותר.
25. נוכח כל הנטען לעיל, פגע המשיב בזכות העותר לכבוד, לחירות, לקשר משפחתי ולשלמות נפשית. בהינתן חולשת הראיות והפגמים המנהלתיים, פגיעות אלה לא עומדות בדרישת המידתיות, הסבירות וההגיונות עליהן אמון המנהל הציבורי.
26. העותר מבקש מבית המשפט לבטל את ההליך המשמעותי וכן להורות למשיב, כי כל חיפוש עתידי בתאו של העותר יתבצע בכפוף להפעלת מצלמות גוף ולתיעוד מלא.
- טענות המשיב
27. המשיב מפנה לתגובת היועמ"שית וטוען, כי טענות העותר ביחס לתקינות ההליך המשמעותי נבדקו לעומק על ידי הגורם המוסמך ולא נמצא חשש ממשי לעיוות הדין ועל כן אין מקום להתערבות שיפוטית ודין הבקשה להידחות.
28. המשיב מדגיש, כי בהליך מנהלי, בית המשפט לא נכנס בנעליו של הגורם המוסמך שקיבל את ההחלטה המנהלית, אלא במקרים חריגים ויוצאי דופן, שהמקרה דנן אינו נמנה עליהם ובוודאי שלא ניתן לומר שמדובר בהחלטה שלא נמצאת במתחם הסבירות של רשות מנהלי.
- החלטת היועמ"שית
29. לאחר בדיקה מול הגורמים הרלוונטיים ביחס לעתירה, לא מצאה היועמ"שית, כי טיעוני העותר מעלים חשש של ממש לעיוות הדין או לכך שההליך המשמעותי התנהל באופן הפוגע בסדרי הדין שנקבעו בפקודת הנציבות.
30. היועמ"שית קבעה שהחלטת קצין השיפוט, כי עדותו של האסיר השלישי, לא אמינה עליו, בשל שינוי גרסתו וסירובו לחתום על עדותו, לא מהווה פגם בהליך המשמעותי המצדיק את ביטולו.
- דיון והכרעה
31. ראשית מצאתי לנכון, לעמוד על מושכלות יסוד, מקום שעסקינן במשפט מינהלי: בית-המשפט לא מחליף את שיקול דעתה של הרשות המוסמכת. תפקידו מוגבל להפעלת ביקורת שיפוטית על חוקיות החלטותיה.
32. ניהול בתי הסוהר נתון בידי נציב שירות בתי הסוהר ומפקדיו, תפקיד זה מורכב וטעון איזון מתמיד בין צורכי ביטחון וסדר לבין שמירה על זכויותיהם וכבודם של האסירים. בהפעילו את סמכותו, על בית-המשפט לנהוג בזהירות רבה, תוך הימנעות מהכתבת אמות מידה ניהוליות לרשות, באופן שעלול לצמצם את שיקול דעתה ולפגוע ביכולתה למלא את תפקידה. (ראו: עת"א (מחוזי נצרת) 61533-05-24 כותייר עודה נ' שירות בתי הסוהר (להלן: עניין עודה), עת"א (מחוזי ב"ש) 2963-05-10 חגי זגורי נ' מפקד כלא אוהלי קידר והפסיקה שהובאה שם).
- המסגרת הנורמטיבית
33. הסוגיה בה עסקינן, מוסדרת בפקודת נציבות 04.13.00 שכותרתה "דין משמעותי לאסירים" (להלן: פקודת הנציבות), המהווה, הלכה למעשה, את מקור הסמכות המוקנית לשב"ס לנקוט בהליכי דין משמעותי כנגד אסירים. לפי פקודת הנציבות, ניתן לשפוט אסיר שעבר אחת מעבירות המשמעת המנויות בה, בדין משמעותי ולהטיל עליו אחד או יותר מן העונשים הקבועים בה- התראה, אזהרה חמורה, קנס כספי, בידוד ועוד.
- פקודת הנציבות כוללת הוראות שתכליתן להבטיח שיתקיים הליך הוגן, לרבות הוראות בדבר זכות עיון בפרטי התלונה, החובה להקריא לאסיר את פרטי התלונה ולוודא כי הוא הבין את תוכנה וכד'.

- סעיף 60 לפקודה עוסק בזכותו של האסיר להתגונן בדין ועל פיו, לא יוטל עליו עונש אלא לאחר חקירה מתאימה ולאחר שתינתן לו הזדמנות לשמוע את האישום והראיות נגדו והזדמנות להתגונן. בנוגע לחקירת העדים, נקבע בפרק 2(ה)(5)(ו) לפקודת הנציבות:
- "... קצין השיפוט יאפשר לאסיר להגן על עצמו בדרך של הצגת שאלות לעדים והבאת עדים ומוצגים מטעמו. קצין השיפוט ירשום כל אשר נאמר בדיון. חובה על קצין שיפוט לידע את האסיר בדבר זכותו לתשאל את העדים ולהביא עדים ומוצגים מטעמו. חובה על קצין השיפוט לתעד את מילוי חובתו זו בגיליון השפיטה".
- בשולי הדברים אעיר, כי סעיף 110 לכב לפקודה, אליו הפנתה ב"כ העותר בדיון, עוסק בהליך משמעת המנוהל כנגד סוהר ולא נגד אסיר כמו במקרה שלפנינו. אולם, גם בענייננו, ההליך המשמעי, כפעולה של רשות מנהלית, אינו כפוף לכללי הראיות הרגילים, כי אם ל"כלל הראיה המנהלית", לפיו על הרשות המנהלית להידרש לכל ראיה שאדם סביר היה רואה בה כבעלת ערך הוכחתי (רע"ב 9744/17 יובל אייזנקוט נ' מדינת ישראל).
- סעיף 8 לפקודת הנציבות מסדיר את התנאים בדבר ביטול דין משמעי: קיום חשש של ממש לעיוות דין, לרבות בשל כך שההליך המשמעי התנהל באופן הפוגע בסדרי הדין שנקבעו בפקודה.
34. ההלכה הפסוקה קבעה זה מכבר, כי לא כל פגם בהליך המנהלי מביא לבטלותו ולפסילתו וכי יש לבחון את טיב הפגם, עוצמתו והשלכותיו על זכויות הפרט וההליך בכללותו.
35. למען שלמות התמונה יוער, כי בעניין עודה, שהוצג ע"י העותר, אכן נקבע כי יש לבטל את ההליך המשמעי, אולם המדובר היה במקרה בו בית המשפט מצא פגמים מהותיים בניהול ההליך, שפגיעתם בזכויות העותר (שם) הייתה חמורה ומשמעותית. די אם אציין את העובדה שקצין השיפוט ניהל את הדיון בעניינו של העותר (שם) כשהוא רעול פנים, ללא כל תג זיהוי או דרגות.
- מן הכלל אל הפרט
36. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות, שמעתי טענות הצדדים ונתתי דעתי למסמכי ההליך המשמעי, שוכנעתי כי המקרה שלפני אינו נופל בגדרי המקרים בהם ההליך נפגם באופן המחייב לבטלו.
37. יוער, כי מצאתי שהמסמך שנערך ע"י קצין השיפוט, בעת הדיון המשמעי, אינו בהיר דיו ולא מנמק את מכלול השיקולים שהביאו אותו לקבוע, כי המחברת המדוברת שייכת לעותר. השיקול היחיד שמובא בו בצורה ברורה הוא שעדותו של העד (האסיר השלישי) שזימן העותר, אשר העיד כי המחברת שייכת לו, לא מהימנה. זאת בשל שינויים בגרסתו של העד וסירובו לחתום על מסמך המאשר את דבריו. עם זאת, אני קובע, כי אין בכוחו של פגם זה להביא לביטול ההליך.

38. חיזוק למסקנתי זו, מצאתי בעקרון המחייב את ההליך המשמעותי לעמוד ב"כלל הראיה המנהלית" ולא בדיני הראיות. על פי עקרון זה, כאמור, רשאי קצין השיפוט להסתמך על מידע שיש בידו או שהובא לפניו אף אם זה לא עומד בתנאים הקבועים בדיני הראיות. בעניין זה טען ב"כ המשיב בדיון כך (כך במקור, ס.ח'): "...ק. האג"ם של היחידה המכיר את הנפשות הפועלות, ביקר את העותר ולאחר שמיעת עדותו במהלך המשפט הוא התרשם שהפנקס שייך לו ושהאמירות הן על דעתו. יצוין שמדובר בראש ארגון שמוחזק יחד על שני אסירים נוספים וכל פעולה שנעשית בתא הן בוודאי שהיא נעשית בידיעתו או על דעתו של העותר" (פרוטוקול הדיון מיום 5.8.2025, עמ' 3 שורה 5). ניתן ללמוד מהדברים, כי בעלי התפקיד בכלא, שבידם הסמכות, הידע, הניסיון והיכולת לנהל את ענייני בית הכלא, שוכנעו כי המחברת שייכת לעותר. בשם לב למהות וטיב ההליך דנן, דהיינו הליך מנהלי, על כל המשתמע מכך, כפי שפורט לעיל, אין בידי בית המשפט את הכלים לקבוע שהתרשמות זו אינה נכונה או שהיא נסמכת על מידע לא מהימן.
39. דברים אלה נאמרים ביתר שאת נוכח העובדה שבית המשפט לא עיין במידע החסוי וזאת בשל התנגדותה של ב"כ העותר.
40. לא מצאתי, במסגרת עתירה זו להידרש לשאלה, האם העד שזימן העותר שיקר בעדותו, אם לאו. בית המשפט אינו יושב כערכאת ערעור על החלטתו של קצין השיפוט, וממילא אינו מכריע בשאלות מהימנות של העדים שנשמעו בפניו, אלא כאמור, תפקידו אך לבחון אם החלטתה של היועמ"שית הינה סבירה, אם לאו.
41. לאור כל האמור לעיל, סבורני, כי החלטת היועמ"שית, לפיה, לא נפלו פגמים מהותיים המצדיקים את ביטול ההליך, היא החלטה סבירה שאינה מצדיקה את התערבות בית המשפט.
42. ביחס לטענות העותר אשר לאופן התנהלותו של ההליך המשמעותי, כ"עניין טכני פורמלי ללא שניתנה לעותר אפשרות אמיתית להציג את גרסתו, להפריך את החשד, או להבחין במופרד מהמעורבים האחרים", אציין כי העובדה שהעותר הורשה לזמן עד מטעמו ואף עשה כך וכמו כן קיבל את ההזדמנות לענות לטיעוני המשיב, כפי שתועד בטופס ההרשעה, מפריכה טיעונים אלה.
43. לא מצאתי להידרש לטענות העותר בנוגע להתעמרות ולהתנכלות המשיב כלפיו וממילא לא שוכנעתי ולא הוכח לפניי דבר קיומן של ההתעמרות וההתנכלות הנטענות. בשל כך ובהינתן האמור לעיל, אני דוחה את בקשת העותר להורות למשיב לתעד כל חיפוש עתידי בתאו. ודוק כי על המשיב לפעול בהתאם להוראות הפקודה, הנציבות וכל דין. סוף דבר.
44. לאור כל האמור לעיל, מורה על דחיית העתירה.
45. טרם אחתום פסק דין זה ועל אף שכאמור, לא נפלו פגמים היורדים לשורשם של ההליך המשמעותי שהתנהל בעניינו של העותר ואשר מצדיקים את ביטולו, מצאתי שיש מקום למספר הערות בנוגע לאופן תיעוד ההליך המשמעותי בעתיד:
- יש להקפיד על פירוט העובדות בגיליון האשמה, ועל בהירות הדברים שנאמרו במסגרת ההליך המשמעותי.
 - יש להקפיד על רישום זהות הנאשמים והעדים וכן של דבריהם.
 - בנימוקים להכרעת הדין יש לנמק ככל שהנסיבות מאפשרות, מדוע הכריע קצין השיפוט כפי שהכריע.
- המזכירות תעביר פסק דין זה לצדדים.
- ניתן היום, י"ח אב תשפ"ה, 12 אוגוסט 2025, בהעדר הצדדים.